

Hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử ở trường phổ thông

Nguyễn Thị Thủy Dung

Trường Đại học Sài Gòn
273 An Dương Vương, Phường 3,
Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam
Email: thuydung139@gmail.com

TÓM TẮT: Xây dựng văn hóa ứng xử là nhiệm vụ quan trọng của trường phổ thông. Để xây dựng văn hóa ứng xử tốt, trường phổ thông cần chú trọng thực hiện năm hoạt động cơ bản, gồm: hoạt động luyện truyền nâng cao nhận thức về xây dựng văn hóa ứng xử, hoạt động xây dựng và thực hiện Bộ quy tắc ứng xử, hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho học sinh, hoạt động bồi dưỡng nâng cao năng lực ứng xử văn hóa và năng lực giáo dục văn hóa ứng xử cho tập thể sư phạm nhà trường, hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình và xã hội trong xây dựng văn hóa ứng xử. Để xây dựng thành công văn hóa ứng xử, trường phổ thông cần chú trọng các nguồn lực về con người, tài chính và cơ sở vật chất.

TỪ KHÓA: Văn hóa ứng xử; xây dựng văn hóa ứng xử; trường phổ thông.

→ Nhận bài 09/3/2020 → Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa 22/3/2020 → Duyệt đăng 25/3/2020.

1. Đặt vấn đề

Trường học không chỉ là nơi dạy cho học sinh (HS) tri thức và phát triển trí tuệ, mà còn là nơi giáo dục (GD) đạo đức cho HS và phát triển nhân cách con người. HS cần được GD và học tập trong môi trường học đường thuận lợi với các mối quan hệ ứng xử (UX) tốt đẹp giữa người và người. Sự UX có văn hóa của mọi người trong nhà trường một mặt tạo môi trường học tập an toàn, lành mạnh, thân thiện cho HS, từ đó ảnh hưởng tích cực đến kết quả học tập, góp phần nâng cao chất lượng GD&ĐT, mặt khác là tấm gương để HS noi theo, rèn luyện thói quen, hành vi UX có văn hóa với người lớn, thầy cô, bạn bè... Văn hóa UX (VHUX) trong nhà trường là một khía cạnh quan trọng của văn hóa nhà trường, góp phần tạo bản sắc riêng và uy tín của nhà trường trước xã hội, giúp nhà trường cạnh tranh lành mạnh trong hệ thống trường học đa dạng, đảm bảo sự phát triển bền vững của nhà trường.

Chính vì tầm quan trọng như vậy của VHUX trong trường học nên việc xây dựng VHUX là nhiệm vụ quan trọng của mỗi nhà trường. Hoạt động này càng trở nên quan trọng trong trường phổ thông - nơi thực hiện nhiệm vụ GD&ĐT HS trước tuổi trưởng thành, lứa tuổi đang gia nhập vào các mối quan hệ xã hội phong phú và phức tạp nhưng lại chưa đủ kinh nghiệm sống.

Nhận thức rõ tầm quan trọng của việc xây dựng VHUX trong nhà trường, Nhà nước và ngành GD đã ban hành nhiều văn bản pháp lý liên quan trực tiếp đến vấn đề này. Ngày 03 tháng 10 năm 2018, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 1299/QĐ-TTg phê duyệt Đề án "Xây dựng VHUX trong trường học giai đoạn 2018 - 2025" (sau đây gọi tắt là Đề án Xây dựng VHUX trường học). Ngày 12 tháng 4 năm 2019, Bộ GD&ĐT tiếp tục ban hành Thông tư số 06/ TT- BGDDT về Quy định quy tắc UX trong cơ sở GD mầm non, cơ sở GD phổ thông và cơ sở GD thường xuyên (sau đây gọi tắt là Quy định quy

tắc UX trong cơ sở GD). Như vậy, xây dựng VHUX ở các cơ sở GD nói chung và trường phổ thông nói riêng đã được Nhà nước và ngành GD đặc biệt quan tâm, xem đây là một nhiệm vụ trọng tâm mà các cơ sở GD phải thực hiện trong giai đoạn hiện nay.

Bài viết này trình bày kết quả nghiên cứu lí luận và phân tích các hoạt động mà trường phổ thông cần tiến hành để thực hiện nhiệm vụ xây dựng VHUX trong nhà trường, các nguồn lực để thực hiện tốt nhiệm vụ. Những vấn đề trình bày trong bài viết góp phần xây dựng cơ sở lí luận của vấn đề xây dựng VHUX ở trường phổ thông có thể là tài liệu tham khảo và định hướng cho trường phổ thông xây dựng VHUX trong thực tiễn hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử ở trường phổ thông

a. Văn hóa UX

Văn hóa, theo Trần Ngọc Thêm (1999), là một hệ thống hữu cơ các giá trị vật chất và tinh thần do con người sáng tạo và tích lũy qua quá trình hoạt động thực tiễn, trong sự tương tác giữa con người với môi trường tự nhiên và xã hội [1, tr.7]. Theo Từ điển Tiếng Việt do Hoàng Phê chủ biên (2000), UX là có thái độ, hành động, lời nói thích hợp trong việc xử sự [2, tr.1091].

Theo Võ Bá Đức (2009), VHUX là thể UX, là sự thể hiện triết lí sống, lối sống, lối suy nghĩ và hành động của một cộng đồng người trong việc UX và giải quyết những mối quan hệ giữa con người với tự nhiên, với xã hội, từ vi mô (gia đình) đến vĩ mô (xã hội). VHUX là những quy định thành văn và bất thành văn trong tất cả các xã hội. Quy định thành văn là những văn bản: Luật, quy định, quy tắc, nội quy, quy chế, quy ước, nghị quyết, kế hoạch... Quy định bất thành văn là những tục lệ, tập quán, thói quen, truyền thống... [3, tr.19]. Tác giả Nguyễn Thị Ngọc Dung (2019) cho rằng, VHUX là cách

thức giao tiếp, đối nhân xử thế của con người, thể hiện qua thái độ và hành vi của con người đối với tự nhiên, xã hội, bản thân, chịu ảnh hưởng bởi luật pháp, phong tục tập quán, nền văn hóa xã hội [4, tr.19].

Từ quan niệm của các tác giả nêu trên, có thể hiểu một cách khái quát, VHUX là đặc trưng UX của con người thể hiện qua thái độ, hành động, lời nói trong các mối quan hệ với tự nhiên, xã hội, bản thân, phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội và thuần phong mỹ tục của dân tộc.

b. Xây dựng VHUX

Xây dựng VHUX là hình thành thái độ và hành vi UX văn hóa của con người trong các mối quan hệ với tự nhiên, xã hội, bản thân, phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội và thuần phong mỹ tục của dân tộc.

c. Hoạt động xây dựng VHUX ở trường phổ thông

Đề án Xây dựng VHUX trường học tại phần I mục I đưa ra mục tiêu chung cho các trường học là: “Tăng cường VHUX trong trường học nhằm tạo chuyển biến căn bản về UX văn hóa của cán bộ quản lý, nhà giáo, nhân viên, HS, sinh viên để phát triển năng lực, toàn thiện nhân cách, lối sống VH; Xây dựng VH trường học lành mạnh, thân thiện, Nâng cao chất lượng GD, đào tạo...”. (Thủ tướng Chính phủ, (2018), Đề án “Xây dựng văn hóa UX trong trường học giai đoạn 2018-2025” ban hành theo Quyết định 1299/QĐ-TTg ngày 0 tháng 10 năm 2018). Quy định về quy tắc UX trong cơ sở GD cũng xác định tại Điều 2: Mục đích xây dựng Bộ quy tắc UX trong trường học là “Điều chỉnh cách UX của các thành viên trong cơ sở GD theo chuẩn mực đạo đức xã hội và thuần phong mỹ tục của dân tộc...; xây dựng VH học đường; đảm bảo môi trường GD an toàn, lành mạnh, thân thiện và phòng, chống bạo lực học đường” (Bộ GD&ĐT, (2019), Quy định quy tắc UX trong cơ sở GD mầm non, cơ sở GD phổ thông và cơ sở GD thường xuyên (ban hành theo Thông tư số 06/ TT- BGDDT ngày 12 tháng 4 năm 2019).

Như vậy, hoạt động xây dựng VHUX ở trường phổ thông là các hoạt động mà trường phổ thông thực hiện để tạo chuyển biến căn bản về UX văn hóa trong các mối quan hệ của cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên, HS và cha mẹ HS, phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội và thuần phong mỹ tục của dân tộc, góp phần xây dựng văn hóa học đường an toàn, lành mạnh, thân thiện, phòng, chống bạo lực học đường.

2.2. Các hoạt động thực hiện ở trường phổ thông để xây dựng văn hóa ứng xử

Ngoài hai văn bản pháp lý đã nêu ở phần trên, các vấn đề liên quan đến xây dựng VHUX trong nhà trường cũng được đề cập gián tiếp tại Điều 2, khoản 3, *Quy định về môi trường GD an toàn, lành mạnh, thân thiện, phòng, chống bạo lực học đường* (ban hành theo Nghị định số 80/2017/NĐ-CP ngày 17 tháng 7 năm 2017 của Chính

phủ); Phần II, mục 3 *Chương trình hành động phòng, chống bạo lực học đường trong các cơ sở GD mầm non, GD phổ thông và GD thường xuyên giai đoạn 2017-2021* (Ban hành theo Quyết định số 5886/QĐ-BGDĐT ngày 28 tháng 12 năm 2017 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT).

Trên cơ sở tổng hợp các văn bản pháp lý của Nhà nước và ngành GD, có thể khái quát năm hoạt động cơ bản sau đây mà trường phổ thông cần thực hiện để xây dựng VHUX trong nhà trường: 1/ Hoạt động tuyên truyền nâng cao nhận thức về xây dựng VHUX; 2/ Hoạt động xây dựng và thực hiện Bộ quy tắc UX trong trường học; 3/ Hoạt động GD VHUX cho HS; 4/ Hoạt động bồi dưỡng nâng cao năng lực UX văn hóa và năng lực GD VHUX cho tập thể sư phạm nhà trường; 5/ Hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình và xã hội trong xây dựng VHUX. Dưới đây sẽ phân tích cụ thể từng hoạt động.

2.2.1. Hoạt động tuyên truyền nâng cao nhận thức về xây dựng văn hóa ứng xử trong trường học

Hoạt động này có thể xem là công tác tư tưởng, truyền bá chủ trương, nhằm nâng cao nhận thức cho các đối tượng liên quan và sự cần thiết của hoạt động xây dựng VHUX trong nhà trường, từ đó tăng động lực, hứng thú và niềm tin của họ trong quá trình tham gia xây dựng VHUX trong nhà trường.

a. Đối tượng tuyên truyền

Trường phổ thông cần thực hiện hoạt động tuyên truyền cho các đối tượng đa dạng - các chủ thể trực tiếp tham gia hoặc phối hợp trong xây dựng VHUX ở trường học, đó là: Tập thể sư phạm nhà trường với các thành viên, như: Cán bộ quản lý (CBQL) bao gồm thành viên ban giám hiệu, CBQL các bộ phận trong trường (phụ trách các tổ chuyên môn, tổ văn phòng), cán bộ (CB) phụ trách đoàn thể (Công đoàn, Đoàn Thanh niên, Đội Thiếu niên), giáo viên (GV) bao gồm GV chủ nhiệm và GV bộ môn, nhân viên (NV) bao gồm những người làm công tác văn phòng, bảo vệ, y tế, NV vệ sinh,...; HS của trường, gia đình HS (cha mẹ HS hoặc người nuôi dưỡng), cộng đồng: Chính quyền địa phương, người dân, các tổ chức xã hội (Hội Khuyến học, Hội Phụ nữ,...).

b. Nội dung tuyên truyền

Nhà trường có thể tuyên truyền các nội dung như: Tuyên truyền về mục đích, ý nghĩa của việc xây dựng VHUX trong trường học; Về trách nhiệm của từng chủ thể trong xây dựng VHUX ở trường học; Về truyền thống VHUX của dân tộc, truyền thống yêu thương, quý trọng con người, quan tâm chia sẻ và giúp đỡ người khác; Các câu chuyện, tấm gương điển hình về UX văn hóa và xây dựng VHUX trong trường học...

c. Hình thức tuyên truyền

Nhiều hình thức tuyên truyền có thể thực hiện, như: Tuyên truyền qua các buổi họp, sinh hoạt, các buổi họp hội đồng, họp tổ chuyên môn, họp ban giám hiệu, họp cha mẹ HS, họp cộng đồng, họp xã hội...

CBQL, GV, NV, HS, cha mẹ HS..., các cuộc thi về chủ đề VHUX tổ chức cho GV, HS... Ngoài ra, cũng có thể tuyên truyền gián tiếp qua website nhà trường, bảng tin, góc tuyên truyền ở cổng trường, sân trường, lớp học, tài liệu, tờ rơi phát cho GV, NV, HS, cha mẹ HS, các văn bản chính thức của nhà trường gửi về địa phương và các tổ chức xã hội bên ngoài nhà trường;...

2.2.2. Hoạt động xây dựng và thực hiện Bộ quy tắc ứng xử trong trường học

Bộ quy tắc UX (QTUX) trong trường học là những quy định cụ thể về những điều nên làm và không nên làm trong các mối quan hệ UX của các chủ thể trong nhà trường (CBQL, GV, NV, HS, cha mẹ HS) thông qua trang phục, ngôn ngữ, hành vi UX. Theo Đề án Xây dựng VHUX trường học giai đoạn 2018-2025" (Ban hành theo Quyết định 1299/QĐ-TTg ngày 03 tháng 10 năm 2018) tại phần I, mục 2, tất cả trường học phải xây dựng và thực hiện Bộ QTUX trong nhà trường. Đề cụ thể hóa quy định này, trường phổ thông cần tiến hành:

a. Xây dựng Bộ QTUX

Phần II, mục 2 của Đề án Xây dựng VHUX trường học cũng nêu rõ: "Bộ GD&ĐT ban hành quy định QTUX trong trường học, trên cơ sở đó các cơ sở GD xây dựng, thực hiện Bộ QTUX với sự tham gia và cam kết của các bên liên quan..." (Theo Thông Chính phủ, (2018), Đề án "Xây dựng văn hóa UX trong trường học giai đoạn 2018-2025" ban hành theo Quyết định 1299/QĐ-TTg ngày 03 tháng 10 năm 2018). Theo quy định này, nhà trường sẽ xây dựng dự thảo Bộ QTUX (căn cứ quy định của Bộ GD&ĐT). Xây dựng các quy định cụ thể đối với CBQL, GV, NV, HS, cha mẹ HS, khách đến trường, các quy định cần ngắn gọn, dễ nhớ, dễ thực hiện, phù hợp với cấp học và đặc trưng văn hóa vùng miền. Dự thảo cần được đưa về các bộ phận trong trường để đóng góp ý kiến, từ đó mới ban hành chính thức.

b. Triển khai thực hiện và kiểm tra, đánh giá

Bộ QTUX cần được quán triệt sâu sắc đến tất cả CBQL, GV và NV của nhà trường, toàn thể HS, tuyên truyền sâu rộng đến toàn thể cha mẹ HS. Việc triển khai Bộ QTUX thực hiện bằng nhiều hình thức như: chỉ đạo GV lồng ghép trong các tiết học chính khóa, phối hợp với Công đoàn, Đoàn Thanh niên, Đội Thiếu niên... trong các hoạt động ngoại khóa, phối hợp tuyên truyền trong các hoạt động của Hội CMHS. Bộ QTUX cần được niêm yết công khai trong toàn trường (phòng học, phòng làm việc, bảng tin, bảng thông báo, website nhà trường,...), gửi đến từng bộ phận và cá nhân qua email, hệ thống liên lạc điện tử.

Bộ QTUX vừa là công cụ để hướng dẫn, GD, vừa là phương tiện để nhà trường theo dõi, kiểm tra việc thực hiện, từ đó xây dựng văn hóa học đường tốt đẹp, xây dựng môi trường GD an toàn, lành mạnh, thân thiện trong nhà trường [5, tr.2].

2.2.3. Hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử trong trường học

Theo tác giả Phạm Việt Vương (2014), khi xem xét GD dưới góc độ là một hoạt động cho rằng, GD có hai nghĩa: nghĩa rộng và nghĩa hẹp. Với nghĩa rộng, GD là quá trình tác động của nhà GD lên các đối tượng GD nhằm hình thành cho họ những phẩm chất nhân cách toàn diện (trí tuệ, đạo đức, thẩm mỹ, thể chất, kĩ năng lao động...). Với nghĩa hẹp, GD được hiểu là quá trình tác động của nhà GD lên các đối tượng GD để hình thành cho họ ý thức, thái độ và hành vi UX với cộng đồng xã hội [6, tr.25]. Với cách nhìn nhận như vậy, hoạt động GD VHUX trong trường phổ thông có thể xem xét theo nghĩa hẹp, là quá trình tác động của nhà trường lên HS nhằm hình thành VHUX cho HS phù hợp với các quy tắc UX mà nhà trường quy định, phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội và thuần phong mĩ tục của dân tộc.

a. Nội dung GD VHUX cho HS

Nhà trường có thể lựa chọn nhiều nội dung GD VHUX, phù hợp với đặc điểm tâm, sinh lí lứa tuổi HS, như GD tinh thần yêu nước, lịch sử và truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc; GD đạo đức, lối sống; GD kĩ năng sống; GD ý thức tuân thủ pháp luật;... Các nội dung GD VHUX được lựa chọn để hình thành cho HS các kiến thức, kĩ năng và thái độ UX chuẩn mực đối với bản thân; Đối với môi trường tự nhiên, môi trường xã hội xung quanh, môi trường mạng internet; Đối với người khác (thầy cô, người lớn trong trường, khách đến trường, bạn bè, cha mẹ và người thân, hàng xóm láng giềng,...).

b. Phương pháp và hình thức GD VHUX cho HS

Ngoài phương pháp truyền thống như thuyết giảng nêu vấn đề, GD VHUX cho HS có thể thực hiện đặc biệt hiệu quả với các phương pháp tích cực hóa HS, cho HS cơ hội được tham gia và trải nghiệm, như: phương pháp thảo luận, đóng vai, nêu gương, trực tiếp tham gia các hoạt động xã hội,...GD VHUX cho HS trong trường được thực hiện bằng nhiều hình thức: lồng ghép trong các môn học chính khóa, tổ chức các buổi báo cáo chuyên đề, các cuộc thi, hoạt động câu lạc bộ, sinh hoạt lớp... Nhà trường cũng có thể phối hợp với Đoàn Thanh niên, Đội Thiếu niên tổ chức các hoạt động tập thể, giao lưu, tham quan, trải nghiệm.

2.2.4. Hoạt động bồi dưỡng nâng cao năng lực ứng xử văn hóa và năng lực giáo dục văn hóa ứng xử

Theo Từ điển Tâm lí học do Vũ Dũng chủ biên (2008), "Người có năng lực là người có hiệu suất và chất lượng hoạt động cao trong các hoàn cảnh như nhau đối với mọi người (điều kiện hoạt động, vốn kiến thức ban đầu, kinh nghiệm...)" [7, tr.499]. Năng lực, có thể khái quát là khả năng của một cá nhân thực hiện một công việc một cách hiệu quả. Như vậy, năng lực UX văn hóa là khả năng của cá nhân UX một cách tốt đẹp, hiệu quả trong các mối quan hệ với tự nhiên, xã hội, bản thân. Năng lực

GD VHUX là khả năng của nhà GD thực hiện các tác động GD VHUX một cách hiệu quả. Nếu hoạt động GD VHUX đã phân tích ở phần trên là hoạt động dành cho đối tượng HS thì hoạt động bồi dưỡng nâng cao năng lực UXVH và năng lực GD VHUX để cấp ở phần này là hoạt động nhà trường thực hiện đối với CBQL, GV, NV thuộc tập thể nhà trường.

Nội dung bồi dưỡng cho CBQL, GV, NV: Về các QTUX đối với từng chủ thể đã quy định trong nhà trường; Về nội dung, phương pháp, hình thức GD VHUX cho HS phù hợp đặc điểm tâm, sinh lí lứa tuổi HS. Nhà trường có thể sử dụng nhiều hình thức bồi dưỡng đa dạng, phù hợp với tình hình thực tiễn của trường, như: cử CBQL, GV, NV tham gia các lớp tập huấn, các hội nghị, hội thảo,... do cấp trên hoặc các cơ quan, cơ sở GD tổ chức hoặc do trường tự tổ chức và mời các chuyên gia, báo cáo viên về trường. Trường có thể bồi dưỡng qua các văn bản, tài liệu, video clip,... Tổ chức các cuộc thi, các đợt thi đua trong tập thể nhà trường, tiến hành khen thưởng công khai và trân trọng các CBQL, GV, NV của trường là tấm gương điển hình về thái độ, hành vi UXVH tốt đẹp với đồng nghiệp, HS và cha mẹ HS.

2.2.5. Hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình và xã hội trong xây dựng văn hóa ứng xử

Ngoài hoạt động tuyên truyền với gia đình và địa phương để nâng cao nhận thức về xây dựng VHUX, nhà trường cần tiến hành những hoạt động thiết thực, cụ thể, mạnh mẽ và quyết liệt hơn để biến nhận thức của họ thành hành động phối hợp hiệu quả trong xây dựng VHUX ở nhà trường.

a. Phối hợp của nhà trường với gia đình

Nhà trường có thể tổ chức kí cam kết giữa gia đình với nhà trường về việc phối hợp xây dựng VHUX. Các nội dung phối hợp cụ thể bao gồm:

Thứ nhất, phối hợp thực hiện Bộ QTUX trong trường học: Cha mẹ HS tuân thủ nghiêm túc các quy định về trang phục, ngôn ngữ, hành vi khi vào trường, trong giao tiếp với CBQL, GV, NV, HS và cha mẹ HS khác trong trường; Kịp thời phản ánh với nhà trường khi cần thiết về các vi phạm của các chủ thể liên quan.

Thứ hai, phối hợp về GD VHUX cho HS: Thường xuyên quan tâm, theo dõi, nhắc nhở con em thực hiện đúng các QTUX phù hợp quy định của nhà trường, phù hợp chuẩn mực đạo đức và thuần phong mỹ tục của dân tộc; Gắn gũi, phát hiện các biểu hiện vi phạm về thái độ, hành vi, lời nói để GD, uốn nắn kịp thời.

Thứ ba, phối hợp hỗ trợ các điều kiện thuận lợi cho việc xây dựng VHUX trong nhà trường: Tùy khả năng và trên tinh thần tự nguyện, gia đình có thể hỗ trợ nhà trường về tài chính và cơ sở vật chất để xây dựng môi trường học đường khang trang, sạch sẽ, an toàn (công trường, sân trường, bảng thông báo, góc tuyên truyền,

lớp học, nhà vệ sinh,...).

b. Phối hợp của nhà trường với chính quyền địa phương và các cơ quan, tổ chức bên ngoài

Nhà trường cũng có thể tổ chức kí cam kết ghi nhớ về việc phối hợp xây dựng VHUX giữa chính quyền địa phương và các cơ quan, tổ chức bên ngoài với nhà trường. Nội dung phối hợp tùy thuộc tình hình thực tiễn tại địa bàn, chẳng hạn:

- Giải tỏa lòng lề đường bị lấn chiếm và buôn bán trái phép, các tệ nạn xã hội... gần khu vực cổng trường để tạo môi trường văn hóa lành mạnh cho HS;

- Giải quyết các hành vi vi phạm pháp luật xảy ra đối với giáo viên và HS ngoài khả năng giải quyết của nhà trường;

- Vận động các mạnh thường quân, các tổ chức xã hội ở địa phương hỗ trợ nhà trường về cơ sở vật chất và tài chính để xây dựng môi trường học đường an toàn, lành mạnh;

- Phối hợp với nhà trường tổ chức các hoạt động cho HS để HS có cơ hội được trải nghiệm, tham quan, học tập truyền thống lịch sử và VHUX tốt đẹp giữa người và người tại địa phương;...

2.3. Các nguồn lực thực hiện hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử ở trường phổ thông

Để thực hiện hoạt động xây dựng VHUX, trường phổ thông cần có nguồn nhân lực, cơ sở vật chất và tài chính của nhà trường.

a. Nhân lực

Như trình bày ở các phần trên, chủ thể trực tiếp tham gia xây dựng VHUX trong trường phổ thông chính là tập thể nhà trường (CBQL, GV, NV), HS và cha mẹ HS của trường. Ngoài ra, chủ thể thực hiện công tác phối hợp, hỗ trợ là các tổ chức chính trị xã hội trong trường như Công đoàn, Đoàn Thanh niên, Đội Thiếu niên; Lực lượng bên ngoài nhà trường như chính quyền địa phương và các cơ quan, tổ chức liên quan (cơ quan truyền thông, Hội Phụ nữ, Hội Khuyến học,...). Lực lượng xây dựng VHUX trong trường phổ thông cần có nhận thức tốt về xây dựng VHUX trong nhà trường, hiểu rõ mục đích và ý nghĩa của hoạt động này, hiểu rõ trách nhiệm của bản thân trong việc tham gia xây dựng VHUX, nắm được kiến thức và kĩ năng xây dựng VHUX, từ đó quyết tâm xây dựng và thực hiện tốt VHUX trong nhà trường.

b. Tài chính và cơ sở vật chất

Để hỗ trợ tốt cho hoạt động xây dựng VHUX, nguồn lực về tài chính và cơ sở vật chất của nhà trường cũng là yếu tố vô cùng quan trọng. Nếu nhà trường có đủ nguồn lực này, sẽ thuận lợi trong việc mua sắm và trang bị môi trường vật chất thuận lợi cho việc dạy và học của giáo viên và HS (công trường, sân trường, lớp học... khang trang, sạch sẽ, an toàn, thoáng mát, ánh sáng đầy đủ, các tiện nghi hiện đại...).

tờ rơi, tài liệu, thuận lợi cho tổ chức các hoạt động tham quan, trải nghiệm cho HS, các hội thảo, chuyên đề cho giáo viên, cha mẹ HS và HS toàn trường.

3. Kết luận

Xây dựng VHUX là nhiệm vụ quan trọng của trường phổ thông, nhằm tạo môi trường học đường an toàn, lành mạnh, thân thiện cho HS học tập. Tập thể nhà trường yền tâm thực hiện nhiệm vụ GD&ĐT HS. Để xây dựng VHUX tốt đẹp, trường phổ thông cần chú trọng thực hiện năm hoạt động cơ bản, gồm: Hoạt động tuyên truyền nâng cao nhận thức về xây dựng VHUX; Hoạt động xây dựng và thực hiện Bộ quy tắc UX; Hoạt động

GD VHUX cho HS; Hoạt động bồi dưỡng nâng cao năng lực UX văn hóa và năng lực GD VHUX cho tập thể sư phạm nhà trường; Hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình và xã hội trong xây dựng VHUX. Các nguồn lực về con người, tài chính và cơ sở vật chất là những yếu tố quan trọng mà trường phổ thông cần chú trọng đầu tư để xây dựng thành công VHUX trong nhà trường.

Kết quả nghiên cứu lí luận được trình bày trong bài viết có thể giúp các trường phổ thông quan tâm xây dựng VHUX trong thực tiễn hiện nay. Các nhà nghiên cứu có thể sử dụng làm tài liệu tham khảo để tiếp tục các nghiên cứu về thực trạng trường phổ thông xây dựng VHUX.

Tài liệu tham khảo

- [1] Trần Ngọc Thêm, (1999), *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, NXB Giáo dục, Hà Nội.
- [2] Hoàng Phê (chủ biên), (2000), *Từ điển tiếng Việt*, NXB Khoa học Xã hội, Hà Nội.
- [3] Võ Bá Đức, (2009), *Cẩm nang văn hóa ứng xử và giao tiếp công sở*, NXB Văn hóa Thông tin, Thành phố Hồ Chí Minh.
- [4] Nguyễn Thị Ngọc Dung, (2019), *Một số vấn đề lí luận về giáo dục văn hóa ứng xử cho học sinh ở trường tiểu học*, Tạp chí Giáo dục, số 462, kì 2 tháng 9, tr.19-23.
- [5] Nguyễn Thị Thủy Dung, (2020), *Hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở trường phổ thông*, Tạp chí Giáo dục, số 475, kì 1 tháng 4, tr.1-5.
- [6] Phạm Viết Vương, (2014), *Giáo dục học*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [7] Vũ Dũng (Chủ biên), (2008), *Từ điển Tâm lí học*, NXB Từ điển Bách khoa, Hà Nội.

SOME ACTIVITIES IN DEVELOPING BEHAVIOR CULTURE IN SCHOOLS

Nguyen Thi Thuy Dung

Sai Gon University
273 An Duong Vuong, Ward 3,
District 5, Ho Chi Minh City, Vietnam
Email: thuydung139@gmail.com

ABSTRACT: *Building behavior culture is one of the important duties of schools. In order to effectively implementing the behavior culture in schools, it would be essential to focus on 5 basic activities, including: using propaganda to enhance the awareness of building school behavior culture; developing and implementing the Code of Conduct; educating the behaving culture for students; improving the behavioral competency of teachers and school staffs to educate the behavioral culture for their students; promoting collaboration between school, family and society in building the behavioral culture. In order to ensure the successful development of the behavior culture, schools should pay more attention on human, financial and material resources.*

KEYWORDS: Behavior culture; building behaviour culture; schools.